

Kaatje van Klaveren 1911- 2001, een overlever

Een Joods meisje in Rhenen

Vanaf 1906 woont de Joodse familie Van Klaveren, afkomstig uit Schoonhoven, in Rhenen. Joseph van Klaveren was veehandelaar. Het gezin woont aanvankelijk op de Doelenwal en later op het Kerkplein 10. Daar wordt Kaatje geboren. In die dagen bestaat in Rhenen een zeer kleine Joodse gemeenschap met een eigen synagoge in de Grutterstraat . Die is in 1916 opgeheven. Daarom sluit de familie zich in 1916 aan bij de Joodse gemeente Wageningen.

Joseph overlijdt in 1936, 71 jaar oud. Zijn laatste rustplaats wordt de Joodse begraafplaats aan de Oude Diedenweg in Wageningen. De weduwe verhuist met haar nog ongetrouwde zoon en dochter in februari 1938 van het Kerkplein naar de Dennenweg.

Kaatje wordt kantoorbediende op een azijnfabriek. Deze fabriek levert vanuit haar buitenlandse vestiging azijn essence, gefabriceerd onder rabbinaal toezicht. De inhoud wordt voor de handel afgetapt. Joden, die een koosjere huishouding voeren, kunnen deze azijn gebruiken. Kaatje leert gedurende de mobilisatieperiode 1939/40, de Joodse soldaat Bram Denneboom kennen.

Een wel heel kort huwelijk

Kaatje reist na de capitulatie van het Nederlandse leger haar Bram achterna, die in Dedemsvaart bij zijn vader en twee zusters woont. Kaatje en Bram trouwen op 27 april 1942. Het gerucht ging dat je, als je getrouwd was, niet gedeporteerd zou worden. Het blijkt alleen een gerucht. Al op hun huwelijksdag in Dedemsvaart wordt door de bezetter beslag gelegd op de woning annex bedrijf van de familie Denneboom. Alles wordt verzegeld. Tussen 27 april en 2 mei vindt de familie onderdak bij wijkverpleegster zuster Jo Scholten die anti Duits is en actief in het verzet. Een huwelijksfeest is hen dus niet vergund evenmin als iets wat lijkt op wittebroodsdagen. De familie wordt weggevoerd naar het doorgangskamp Westerbork. Vandaar volgt de deportatie naar Auschwitz, waar Kaatjes schoonvader en twee schoonzussen al op 12 oktober 1942 omkomen. Aan Brams leven komt op 31 januari 1943 in Auschwitz een einde. Haar 78 jaar oude moeder Magdalena van Klaveren - Haas, wordt in 1942 in Rhenen door de SD opgepakt en weggevoerd. Ze wordt vermoord op 23 april 1943.

Kaatje de overlever

Kaatje, die zich inmiddels Kitty is gaan noemen, weet uit handen van de bezetter te blijven. We weten niet hoe en waarom alleen zij, maar het is niet onmogelijk dat zij via de eerder genoemde zuster Jo Scholten haar onderduikadres in Obdam vindt. Ook haar broer Ben heeft daar de oorlog overleefd. Van hoe het Kaatje/Kitty verging in de onderduik is weinig bekend. Alleen dat ze daar af en toe wel eens naar buiten wil en daarom haar zwarte haar rood verft. Kitty overlijdt in Scheveningen op 15 november 2001, 91 jaar oud. Zij is hertrouwd en ligt begraven op de Joodse begraafplaats te Wassenaar.

Bron: A.G. Steenbergen, OUD RHENEN - drieëntwintigste jaargang - januari 2004